

drugi strani doline). Geologija nam je tu zameštrala štrene, saj se nahajata tik pod Viševnikom, na Viševniškem narivu, ki nas ne spusti podse. Drugo odkritje so bili štirje dihalniki na platoju. Prvi se je izkazal za Siziſovo skalo, jamo, ki naj bi se končala, a smo ob ponovnem pregledu ugotovili, da gre v resnici naprej. Drugi, Romeo, je popisan v samostojnem prispevku. Tretji in četrti sta prav tako že registrirani čurki, ki pa ju moramo ponovno preveriti.

Tečajnika smo kalili tudi v Evklidovi piščali. Ko sem že mislila, da je bil ledeni tuš le korak čez rob (bombažen kombinezon in ledena voda pač nista prijazna kombinacija), se je izkazalo, da malo trpljenja le podžge vnemo. Raziskovali smo odcepe v Didilandu, kjer smo naleteli na osupljivo lepe zasigane rove, polne kristalov in oranžno-rumene aktivne sige. Hkrati smo vedno znova rinili nazaj na dno, kljub vsakokratnim obljubam, da nikoli več. Meter za metrom smo se prerinili kakšne 50 m naprej po prelomu, a razširitve še ni slutiti. Prepričevanja je...

V Platonovem šepetanju so bila raziskana vzporedna brezna na globini 100 m, a so vsa prišla v že znane dele. Naš društveni fotograf Uki je tam posnel nekaj odličnih fotografij. Upamo, da ga kdaj spravimo tudi na dno Trubarjevega daha, ki je itak najlepša jama na svetu.

Verjetno sem izpustila še kakšno Garminovo čurko. Glede na pogostost družinskih poključkih izletov se obeta še mnogo čurk »de la Krajnc«. Poključki vrtiček je pač eden in edini – niti divje globine kaninskih vršacov ne morejo nadomestiti nostalgije trenutkov, ki so nam bili dani. Kot v španski limonadi so se zvrstile zveze in razveze, poročne zaobljube, selitve, prijateljstva in razprtije. Od prvih otročjih korakov, ko so bili izpiti in žurke največja skrb v življenju, smo prestopili nevidno mejo odraslosti. Izpiti so ostali stvar nočnih mor (presenetljivo, kako pogoste so sanje o

neopravljenih študijskih obveznostih), v življenja pa so se nam priplazile redne službe, otroci, krediti in stanovanja. A rešuje nas naš vrtiček. Vesela sem, da le nismo z obema nogama prestopili praga dolgočasnosti – nevidne niti nebrzdanega veselja nas vedno znova potegnejo iz prepada. Upam še na mnogo akcij, neštete kilometre in večno raziskovalno mrzlico.

Zvezdi šole 2017, Lojze in Jure ter Špela, premagujemo prečko v Final destination, 100 m nad tlemi (foto: Matic Di Batista).

Tomaž Krajnc

POVEZOVANJE TRUBARJEVEGA DAHA IN PLATONOVEGA ŠEPETANJA ALI KAKO SEM PREMOTAL NA KUBIKE POKLJUŠKEGA SNEGA

Glede na bližino vhodov v Trubarja in Platona smo na njuno povezavo v zgornjih delih sumili ves čas, a kaj, ko smo vedno rinili proti dnu na plezalne akcije. Prvi dokaz, da se povezava (ali ena od povezav) med jamama nahaja čisto blizu površja, se je našel na poletnem poključkem taboru leta 2015. Tedaj je skupina Američanov slišala nekje v daljavi kričanje dveh oseb v Trubarju. No, kdo se je v resnici drl in kdo poslušal, se je zgubilo nekje s prevodom in pretečenim časom. Prav tako se točno ne spomnim, kdo sta bili osebi za pasažo, ki sem jo kasneje poimenoval oktanska ožina – morali pa sta biti preklemano

dvodimenzionalni, saj se je skozi njeno naravno obliko dalo priti le brez čelade.

Pozimi 2015/2016 se je raziskovalna vnema glede Trubarja že ohladila, akcije so bile vedno redkejše. Za raziskovanje zgornjih delov v Platonu nisem dobil ravno zelene luči; če se prav spomnim, so bili argumenti protagonistov nekako v smislu, naj pustimo Američanom kaj za v prihodnje. Posledično sem se odločil, da bom poskusil nekako priti iz Trubarja v Platona – potem bom pa tudi tam delal, kar bom želel.

Z ročnimi deli sem pričel v ožini na križišču glavnega rova, ki pelje proti mestu s slušno povezavo. Ožina je bila ozka (a prehodna), ampak, na solo akcijah se v jami ne smeš »zakajlat«. Prav tako ni priporočljivo, da ti crkne luč, ko je to najmanj potrebno; zaradi varnost sem tako »pokuril« dve akciji za preoblikovanje ožine v normalno prehodni rov. Za križiščem sledi 100 m rova, kjer se moraš spustiti dol in gor po štriku, in že si pri oktanski ožini, kjer ni bilo šans, da bi prišel čez primarno obliko rova s čelado – ali brez nje.

Najprej sem se lotil urejanja delavnega prostora, saj se ožina nahaja 2 m nad polico na robu slepega kamina. Začel sem z plezanjem kamina, si navrtal malo morje varovalnih pritrdišč in začel s štrika počasi navrtavati skalo za oprijem tretjega člana. Ni se mi več dalo nositi v hrib vse robe za širjenje, mašine in akumulatorjev, zato sem elektriko zamenjal za bencinarko, kar se je izkazalo za napako. V sami oktanski ožini je prepil, a bencinarka ima skupaj s svedrom dolžino slabega metra in tako se je ves izpusil akumuliral v slepem breznu, od koder so hlapi le počasi potovali naprej. Tako sem bil na vsaki akciji čisto objokan – tudi bio bencin ni preveč pomagal. Zaradi zadimljenosti, rednih okvar bencinarke (jermen pa te fore), predvsem pa zaradi vrtenja s štrika, ko rineš mašino v skalo in te »zjebe« 3. Newtonov zakon, sem za ožino porabil šest akcij. Po moje je to rekorden čas za 1,5 m dolgo ožino.

Za oktansko ožino sledi ozek vertikalni enostavno preplezljiv rovičič, za katerim se nahaja večji kamin, ki ima na vrhu ozek prehod. Tu sem na delo pozval Di Borko team, da mi ni bilo treba izgubljati časa s plezanjem. Za ozkim prehodom smo prišli v nov večji kamin, ki ima ob sebi vzporedni rov. Na vrhu smo ugotovili, da se stvar konča z živo skalo – no, odpirajo se manjše luknje, a kaj ko imajo fi 0,1 m. Na prehodu v vzporedno brezno, dva metra pod skalnim stropom, se je nahajal še nevaren podor – v glavnem, nič perspektivnega za nadaljevanje.

Ker se nobena jama v resnici ne konča, sem se odločil, da naslednjič napadem podor na vrhu kamina. Zaradi zahtevnosti delovišča sem prepričal ženo, da se mi pridruži pri raziskovanju lepote poključkega podzemlja. Najprej sva preopremila zgornji kamin, tako da sva speljala štrik v vzporedno brezno in se s tem v večji meri izognila vplivnemu območju padajočih kamnov iz podora. Po začetnem zbiranju poguma sva najprej malo preoblikovala prehod v podor, a kopaška dela niso bila ravno produktivna ... Nakar sem dobil briljantno idejo, da odbijem

del stene, ki drži večino podora na mestu. Rezultat je bil izvenserijski; prvič v življenju sem doživel kamniti slap, ki je trajal več kot pol minute. Z eno potezo nama je tako uspelo sčistiti dva kubika skal iz podora – slabo je bilo samo to, da se v izteku brezna, kamor je padal material, nahaja ozka luknja, ki predstavlja prehod v spodnje brezno. Tako sem, ves tresoč, »oddesondiral« do prehoda in začel odmikati skale iz prehoda, vmes je pa še malo letelo iz nestabilnega podora. Omenjena akcija je bila zadnja v zimi 2015/2016, saj nisem imel več ideje, kako se lotiti podora, ki se je po zadnji kopaški akciji nahajal v stropu 3 m visoke kamre in se mu na varen način ni bilo več možno približati.

Prišla je zima 2016/2017, povezave pa še kar ni bilo in tudi omejitve raziskovanja v Platonu je padla. No, mogoče sem jo malo ignoriral, ne spomnim se več natančno, tako da sva z ženo pregledala večino rogov do 50 m globine tudi v tej jami. Najperspektivnejša se mi je zdela razpoka pod skalo v vhodni dvorani, kjer sem začel kopati. Na sobotni akciji je nadaljevala ekipa v sestavi Kunaver, Matija, Beki, prehod pa sva dokončala s Špelo na neko zimsko nedeljo. Pod ožino se je odprla dvorana s skalnim dnom z nekaj preozkimi prehodi, navzgor pa večji kamin. Glede na krožne meritve preko vhoda obeh jam bi morala biti povezava tedaj že vzpostavljena, a prehoda kar ni bilo.

Motivacija članov je bila kljub temu na vrhuncu, tako da smo se že naslednji vikend ponovno odpravili na Pokljuko. Tokrat smo se razdelili v dve ekipi. Ekipa v Trubarju se je brez problema pogovorila z ekipo v Platonu, tudi roko smo si lahko podali. Sledila je še širitev prehoda, dokler nismo porabili vseh elektronov. Izkupiček te akcije je še dandanes ozka ožina, ki je dokaj prehodna navzdol, navzgor pa čez njo pridejo le izbranci; po moje si zaslužijo naziv »svalki«.

Obstaja še par akcij, ki mi jih ne uspe umesiti v kronološki popis povezovalnih akcij, spomin res blede ... Ne smem pa pozabiti na omembo hrabre osebe – najverjetneje gre za Blatnika starejšega –, ki sem jo prepričal, da se je šla tlačit v slepo prečno dvoranico za podorom s kamnitim slapom, malo nižje, kjer smo kasneje vzpostavili povezavo med jamama.

Trubar in Platon imata vhoda le 15 m narazen, a smo ju kljub temu povezovali na preštevilnih akcijah. Kako dolgo bomo šele rabili, da v sistem povežemo še Evklidovo piščal, ki ima vhod slab kilometer stran. Drugače pa – še na mnoge kubike premetanega poključkega snega, pa naj nam hrbet pri tem dobro služi.